

Buddhist Institute

គិល - សាសន

កំណាព្យ

បុណ្យខ្មៅ

ជីវិតនិស្សិត

(សម្រាប់អត្ថបទ)

៣១៧
៣៧

កំណាព្យ

បុត្តាខ្មៅ

ជីវិតនិស្សិត

(សម្រាប់អត្ថបទ)

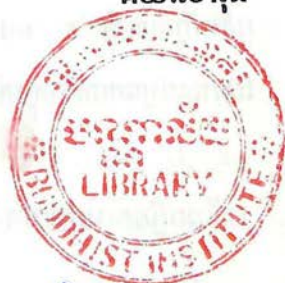
បោះពុម្ពលើកទី ១

ចំនួន ២.៥០០ ក្បាល

ខែវិច្ឆិកា ១៩៧០

គយ.សារុន

រក្សាសិទ្ធិ

៥៤៨០/០១

ជីវបរិបទអោល

នេះជាលើកដំបូង ដែលផ្សាយអត្ថបទស្នាដៃ ។

តាមពិត ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមរៀនសរសេរតាំងពីឆ្នាំ ១៩៥៨ គឺតាំងពីខ្ញុំនៅរៀនថ្នាក់ទី ៤ នៃវិទ្យាល័យ ស៊ីសុវត្ថិ (បច្ចុប្បន្នវិទ្យាល័យភ្នំដួនពេញ)

ស្នាដៃកំណាព្យទី ១ របស់ខ្ញុំឈ្មោះ **ជីវិតនិស្សិត** ត្រូវបានជាប់លេខ ៣ ក្នុងការប្រឡងប្រជែងអក្សរសាស្ត្រ ១៩៥៩ ខាងក្រសួងអប់រំជាតិ ។ ខ្ញុំមិនបានបោះពុម្ពផ្សាយស្នាដៃនោះទេ ព្រោះយល់ថាគំនិតខ្ញុំនៅខ្លីណាស់ ហើយខ្ញុំច្រើនសរសេរពីរឿងផ្ទាល់ខ្លួនផង ។

ជោគជ័យដ៏តូចមួយនោះ គ្រាន់តែបានបណ្តុះចិត្តខ្ញុំឱ្យមានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងការសរសេរប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្ញុំបានចិញ្ចឹមចិត្តនោះជានិច្ចរហូតមកដល់ឆ្នាំ ១៩៦៥ ទើបខ្ញុំចង់សាកល្បងសរសេរម្តងទៀត ។

កំណាព្យឈ្មោះបុប្ផាខ្មៅ ក៏កើតមានរូបរាងឡើងហើយ

បានជាបំពេញ ២ ក្នុងការប្រឡងអក្សរសាស្ត្រឆ្នាំ ១៩៦៧ ។
ប៉ុន្តែទោះបីឱ្យជាប់ដូច្នេះហើយក៏ដោយ មេប្រយោគកែវិញ្ញាសា
របស់ខ្ញុំមានលោក **ឈឹម ស៊ីម, ឈុត-ម៉ុច-ម៉ៅ** ជាដើម
ដែលខ្ញុំបានទៅជួបក៏បានសម្តែងនូវការបារម្ភខ្លះដែរ ។

ខ្ញុំត្រូវគិតច្រើនក្នុងរឿងនេះ . . .

ហើយក៏សម្រេចចិត្តមិនផ្សាយស្នាដៃនេះមួយទៀត.

គ្រាន់តែបានបង្ហាញមិត្តភក្តិជិតដិតដែលចង់ឃើញប៉ុណ្ណោះ ។

ឥឡូវនេះ ដោយសេរីភាពក្នុងការសរសេរក៏មានហើយ
ឯមិត្តភក្តិក៏ចេះតែសួររក ខ្ញុំយល់ថាមិនគួរទុកចោលស្នាដៃនេះត
ទៀតទេ។ ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំយល់ថា ការដែលក្រសួងអប់រំជាតិក្តី
សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរក្តី ខំរៀបចំការប្រឡងប្រជែងអក្សរសាស្ត្រ
និងការដែលលោកអ្នកសប្បុរសខ័ណ្ឌអំណោយដល់ជ័យលាភី
មិនមែនគ្រាន់តែចង់លើកទឹកចិត្តអ្នកសរសេរប៉ុណ្ណោះទេ គឺ
ច្បាស់ជាមានឧត្តមគតិខ្ពង់ខ្ពស់ចង់ឱ្យអក្សរសាស្ត្រខ្មែរលូតលាស់
ដើម្បីជាប្រយោជន៍ទូទៅ ។ បច្ចុប្បន្ននេះខ្ញុំយល់ថាជាឱកាស
ដែលខ្ញុំត្រូវបម្រើឧត្តមគតិនេះហើយ ទោះបីជូនច្រើនក្តី តិចក្តី ។

- ៨ -

ជាមួយនឹងស្នាដៃទី២ ឈ្មោះ បុទ្ធាន្តរ នេះខ្ញុំសូមជូន
ស្នាដៃទី១ ឈ្មោះ ជីវិតនិស្សិត ផងដែរ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែធ្វើ
សម្រង់អត្ថបទខ្លះដែលខ្ញុំនៅស្រឡាញ់ហើយមិនចង់ឱ្យបាត់បង់ ។

X X X

ក្នុងការផ្តើមជ្រាយស្នាដៃជាដំបូងនេះ ខ្ញុំសូមផ្ញើជូន
តាមរយៈសៀវភៅនេះ នូវអំណរគុណដ៏ស្មោះរបស់ខ្ញុំចំពោះ ÷

- ក្រសួងអប់រំជាតិ ដែលបានបណ្តុះសេចក្តីសង្ឃឹមឱ្យខ្ញុំ
ជាដំបូង ក្នុងការសរសេរ ;

- សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ដែលបានបម្រើវប្បធម៌អក្សរ
សាស្ត្រខ្មែរពិត ៗ :

- លោកអ្នកសប្បុរសព្រមទាំងអំណោយដល់ជ័យលាភី
ដើម្បីការលូតលាស់នៃអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ;

- អ្នកសរសេរជ្រាយស្នាដៃមុនៗ ខ្ញុំទាំងអស់ ដែលស្នា
ដៃរបស់លោក បានជាពន្លឺដល់ខ្ញុំ ;

- លោក ញ៉ូង ស្រីខ, រ៉ាយ ប៊ុន, គេង
វាន់សាក់ ដែលនាំឱ្យខ្ញុំស្រឡាញ់កំណាព្យ . ចេះកំណាព្យ.

- ឃ -

យល់កំណាព្យ តាមរយៈទស្សនាវដ្តីមិត្តសាលាបាលី. កម្ពុជសុរិ
យា, សៀវភៅសកុន្តលា, ចិត្តក្រមុំ, គុកកាមកិលេស ;

- លោក **ឈឹមស៊ីម, ឈុត ម៉ុច ម៉ៅ, ហូ
តុខ ហូ** ដែលបានពិនិត្យស្នាដៃខ្ញុំ . សរសើរខ្ញុំ. វិ:គន់ខ្ញុំនិងឱយ
យោបល់ល្អៗ ដល់ខ្ញុំក្នុងការសរសេរ ។

X X X

ជាបញ្ចប់នេះ ខ្ញុំអរគុណបួន **ឃុន ស្រីន** ដែលបាន
សរសើរស្នាដៃខ្ញុំតាមសារពត៌មាន និងតាមសៀវភៅគំហើយ
លេខ ២- លេខ ៣ ហើយថែមទាំងយកចិត្តទុកដាក់ជួយចាត់
ចែងបោះពុម្ពសៀវភៅនេះទៀតផង ។

គយ សារុន

១០-១១-៧០

ឈ្មោះអត្ថបទ

ទំព័រ

១- បុព្វបទ	៣
២- ឱដើមអម្ពិលទឹក	៥
៣- " បទុមសុរិយា " ផ្សាយរូប	៧
៤- ទំព័រសៀវភៅ , ទំព័រជីវិត	៩
៥- សួនងងឹត	១១
៦- សីលធម៌សុំញឹម.	១៣
៧- សុរិយាក្តៅខ្លាំង.	១៥
៨- សំណើចចំអកនៃទឹកប្រាក់	១៦
៩- វិលវិញ្ញូអូន	១៧
១០- ខ្ញុំតាមមិនទាន់	១៨
១១- អភ័ព្វកម្លោះស្រុកស្រែ	២០
១២- ប្រតិភូក្បត់ពូជ	២១
១៣- ក្រឡាសំចិត្តទេដឹង	២៣
១៤- ឱខ្ញុំសប្បាយដូចម្តេចកើត?	២៥

១៥- នគរឡើងប្លែក	២៦
១៦- វិថីក្រមអ្វី	២៨
១៧- តិចប្បច្រើន	៣០
១៨- ព្រះសង្ឃនិមន្តបិណ្ឌបាត្រ	៣១
១៩- សម្រាកមួយភ្លែត	៣៣
២០- រកស្វបំភេថាថាញ់	៣៦
២១- អាសូរដើមដូង	៣៧
២២- ស្តាយដូងចន្ទ្រា	៣៩
២៣- ជីវិតនិស្សិត	៤២
២៤- នឹកផ្ទះ	៤៣
២៥- លាភារសិក្សា	៤៨
២៦- សម្រេចចិត្ត	៥១

បុព្វបទ

ប្រហែលជាខ្ញុំរង្វេងទេដឹង បានជាឃើញការស៊ីផឹក
 សប្បាយនៅតាមផ្ទះបារ ខ្ញុំចេះតែគិតទៅដល់ការស្រេកឃ្លានខ្លះ
 ខាតនៃអ្នកក្រខ្យត់. ឃើញយុវជនសិស្សសាលាខ្លះ ហ៊ឺហាហាក់
 លោតរាំរែក ខ្ញុំគិតទៅដល់យុវជនខ្លះទៀត ដែលស្លៀកពាក់
 ខោអាវចាស់ៗ ជួនកាលមានប៉ះដោយកន្លែង ខ្លះប្រដាប់ប្រដា
 រឿនសូត្រ ខ្លះលុយបង់ថ្លៃសាលា ឬលះបង់ការសិក្សាតែម្តង .
 ឃើញផ្ទះថ្មីៗ រថយន្តថ្លៃ ៗ ខ្ញុំនឹកឃើញទៅដល់ការខ្វល់ខ្វាយ
 របស់មនុស្សដើម្បីរកវត្ថុទាំងនោះ ដោយជួនកាលលែងទាំងគិត
 គួរដល់ការត្រូវ-ខុស .ល្អ-អាក្រក់ទៀតផង ។

ខ្ញុំឃើញអ្វីៗ ទាំងនោះ ដូចដែលអ្នកនិពន្ធនៃ " វិមាន
 នរក " ឃើញសម្លៀកបំពាក់ស្រីបារជាតិក្រដាសប្រាក់ ២០០.៥០០
 ហើយគឺប្រាក់នេះ ដែលអ្នកក្ររកស៊ីបែកញើសហូរញើសច្រើនថ្ងៃ
 ខែទំរាំនឹងឈោងចាប់បាន ចំណែកឯអ្នកមានឬអ្នក "រកបាន
 ងាយ" គេបែរជាយកទៅពង្រាយចោលទៅវិញ ។

តែប្រសិនបើខ្ញុំមិនរង្វេងទេនោះ ឆ្កែតឹមកតែពីខ្ញុំធ្លាប់
 រស់នៅក្នុងទឹក-ផុក នៃស្រុកស្រែ. ធ្លាប់ចិញ្ចឹមជីវិតដោយសារ
 បាយបាតព្រះសង្ឃដើម្បីរៀនសូត្រ. ធ្លាប់ចាកចោលជើងមារី
 ទ្យាស័យទាំងទឹកភ្នែក ហើយបើយ៉ាងតិចណាស់ក៏ខ្ញុំមិនចង់ឃើញ
 យុវជនដែលកើតក្នុងត្រកូលក្រខ្យត់ ជួបនឹងឧបសគ្គគ្រប់បែប
 គ្រប់យ៉ាង មិនអាចនឹងរៀនសូត្រកសាងអនាគតឱ្យសមតាម
 ប្រាជ្ញាស្មារតីរបស់ខ្លួននោះឡើយ ។

គ. ៩៩.

ឱ ដើមអម្ពិលទឹក

១- គេកាត់គេច្រឹបគេរក្សា

ស្ថិតស្ថានកាយាឱ្យ ឥតហ្មង

ពីខាង ពីលើ ធ្វើរបង

អ្នកផងសរសើរអម្ពិលទឹក ។

២- ថាជារុក្ខជាតិមានវាសនា

គេរាប់ប្រើការបានសន្លឹក

មានដើមមានមែកបន្លាញឹក

សន្លឹកក៏ស្រស់រស់យូរយារ ។

៣- តែស្រស់តែស្អាតតែត្រឹមត្រង់

រូបខ្លង់នេះសម្រាប់នរណា ?

សម្រាប់អម្ពិលទឹករុក្ខា?

ឬថាសម្រាប់មនុស្សវិញទេ? ។

៤- ដើមណាដែលរស់តាមធម្មជាតិ

លូតលាស់តាមមាឌមែកទន់ទេរ

សារិកាច្រៀវច្រៀងបំពេរ

- ផ្កាផ្លែវារតាមសួរខ្យល់ ។
- ៥- ឯដើមឈរត្រៀបតម្រៀបជួរ
សមគួរល្អគន់ពាន់ពេកសល់
តែកំរើកដែកនៃដួល
បានផលដាច់កត្រដររស់ ។
- ៦- រស់រាប់ខែឆ្នាំចាំជីវិត
ក្រិនក្រៀមក្រពើតឥតកម្ពស់
យាមផ្ទះឱ្យគេទទេសោះ
មានឈ្មោះតែត្រង់គេថាឈ្នួ ។
- ៧- លុះថ្ងៃដែលប្រាក់កាលគេដល់
គេកាប់គ្មានសល់ពូជទុកត
គេគាស់ទាំងឫសចាក់គ្រឹះថ្ម
គេសរសើរល្អរបងដែក ។

ភ្នំពេញ ១៨ មេសា ១៩៦៥

"បទុមសុតិយា" ផ្សាយរួម

១- បទុមសុតិយា	ផ្សេងរូបប្រាជ្ញា
វិសេសកស្វាមី	បានព្រះជិនវង្ស
ការបរករូបស្រី	ដល់ក្រុងអសុរី

រួមរស់ស្នេហា ។

២- ក្រមុំសម័យ	រាងរៀវច្រវៃ
បង្ហាញភក្ត្រា	ញញឹមប្រិមប្រិយ
លើក្របទស្សនា-	វដ្តកាលណា

ខ្ញុំលួចកើតទុក្ខ ។

៣- ខ្ញុំសែនស្នេហា	ចង់ផ្សេងវាសនា
ឱ្យបានជួបមុខ	ទាស់ពីគ្នាស្មោះ
ឬគ្មានទ្រព្យស្តុក	ក្រែងស្រីមិនសុខ

ចិត្តចងស្នេហា ។

៤- ម្យ៉ាងទៀតរូបស្រី	ផ្សាយពេញផែនដី
បុរីនៃខ្មែរ	មិនតែរូបមួយ
ខ្ញុំព្រួយគ្មានស្នែង	ក្រែងមានគេដែរ

ធម៌ចិត្តប្រចណ្ឌ

៥- នាំកើតច្បាំងគ្នា ដូចជាក្រុងមារ
 យក្សសាលីកណ្ណ អ្នកអាងរាល់ខ្លួន
 តំគូនដុកដាន់ ខ្ញុំមិនតូចកាន់
 សូមដកខ្លួនថយ ។

ភ្នំពេញ ១៩ មេសា ៦៨

ទំព័រសៀវភៅ

ទំព័រទីវិភាគ

១- ពេលដែលខ្ញុំបើកទស្សនា-

វដ្ត កាលណាខ្ញុំសប្បាយ

មើលរូបភ្លឺតភ្លឺនភ្លេចឃ្លានបាយ

រីករាយស្រស់ស្រាយហាក់តាមខ្យល់ ។

២- មើលឡានចេញថ្មីលឿងឆើត

ខ្លួនវែងរាងស្មើតទើបមកដល់

បើត្រូវឆ្ពោះជំនុំសមលែងខ្លួន

ទិញមួយហើយសល់លុយដើរលេង ។

៣- មើលម្លឹងទំនើបធ្វើសក់ថ្មី

ទឹកមុខលោកស្រីស្រស់ថ្លាឈ្នុង

ថតបែរមុខក្រោយថែមស្តាំឆ្វេង

ខ្ញុំមុខជាគេងស្រមៃហើយ ! ។

៤- មើលតារាងកន្លែងភាពយន្ត

ល្អគុយល្អគន់ណាស់លោកអើយ

ចេះធ្វើបូកពាចេះឆ្លងឆ្លើយ

ឃើញហើយជាប់ចិត្តឥតចង់ឃ្លាត ។

៥- មើលការប្រឡងភាពសង្ហា

សង្ហាអស្ចារ្យថែមឡានទៀត

ធ្វើបូកធ្វើរាងចែកជូនញាតិ

បំណាច់ខំឆ្លៀតមកពីឆ្ងាយ

* * *

៦- ក្នុងរូបអ្វី ១ សុទ្ធតែល្អ

ក្លិនខ្មៅអាចសទៅវិញបាន

ខ្ញុំចង់មើលរូបទាំងប៉ុន្មាន

កំសាន្តសប្បាយឆ្ងាយជីវិត

ក្រុងតាវ៉ៃវ ២១ សីហា ៦៥

សូន្យចិត្ត

១- រង់ ១ មនុស្សជុំជិត

ជីវិតភ្លើតភ្លើនភ្លេចក្នុងបារ

បទភ្លេងល្វេងល្វើយដាស់កាមា

សួនច្បារផ្ការីកពេលរាត្រី ។

២- ផ្ការីកស្កង ១ ក្នុងភ្លើងពណ៌

អប្បរេរវាតាមតន្ត្រី

ចម្រៀងល្អិតល្អៃមម្តែងមសម្តី

ស្រស់ស្រីនាងជាទេពកញ្ញា ។

៣- កំសាន្តក្នុងសួនទិព្វវិមាន

ចិត្តគ្មានកង្វល់ដល់ទុក្ខា

រសាត់បាត់ហើយរឿងខ្លោចផ្សា

ចិន្តាចាំចងតែថ្លើមថ្លៃ ។

៤- ភ្លេចភ្លាំងអស់ហើយការសិក្សា

ភ្លេចហើយគ្រួសារជាប់ជើងដៃ

ភ្លេចហើយទុក្ខសោកអ្នកដទៃ

គិតលែម្តេចបានប្រាក់រាំបារ ។

៥- អ្នកណាងាប់រសំអ្វីក៏ដោយ

គិតឱ្យតែអញបានហ៊ុហា

ដឹកស៊ី ស៊ីដឹក ដឹកសង្ហា

កំសាន្តសួនច្បារផ្កាដីត ។

ភ្នំពេញ ២៤ មិថុនា ៦៥

សីលធម៌សុំញឹម

១- ផ្ទះថ្មីល្អបួសពីការស្មាន

ក្បែរផ្ទះមានឡានចតសេសសល់

ម្ចាស់ផ្ទះឈរស្មែតមើលមកផ្តល់

ចុះផលបុណ្យអ្វីរបស់គេ !

២- ឡានតូចថ្មីចែសបើកដំបូល

ចេញចូលលូនលេងគ្មានទំនេរ

ថ្ងៃល្ងាចលោកប្រុស-ស្រីទាំងទ្វេ

សង្ហាម្ល៉េះទេគេធ្វើអ្វី ?

៣- ទំនិញទំនើបពីបរទេស

សុទ្ធល្អវិសេសផុតដែនដី

គេតែងនិយមទាំងប្រុសស្រី

ធ្វើអ្វីបានប្រាក់ទិញដូចចិត្ត ?

៤- ភាពយន្តទំនើបបង្ហាញច្បាស់

ឃើញណាស់តែអ្វីដែលប្រណីត

ខ្លួនក្រចិត្តលូតហូសកំហិត

តើគិតម្តេចផ្តាប់ស្តាប់គណ្ណា ?

៥- បារមានហូរហែរពេញទីក្រុង

វាឱបចិត្តស្តង់ក្នុងកាមា

គិតម្តេចឱ្យតែបានស្រីស្រា

នរណារស់ស្លាប់កុំខ្ចីខ្វល់ !

៦- រដូវមួយណាក៏ផ្កាស្រស់

ផ្កាវីកទាំងអស់ឥតសេសសល់

ឱ្យតែផ្កាបំបិទផ្កាដិតដល់

ខ្លះលុយកុំឆ្ងល់ចៀសឱ្យឆ្ងាយ !

៧- ផ្ទះថ្ម . ឡាន . កូន . បារ . ស្រស់ស្រី

ឋានសួគ៌លោកិយសែនសប្បាយ

សង្ឃឹមប្រាក់ខែម្តេចគ្រប់ថាយ

ត្រូវតែខ្វល់ខ្វាយខំ " រកស៊ី " !

៨- ឱសីលធម៌អើយ ! អ្នកកុំច្បាំង

តតាំងម្តេចឈ្នះឆោមនារី

អញ្ជើញដកខ្លួនចូលតម្កល់

ទុកទីជូនទៅទ័ពគណ្ណា ។

ភ្នំពេញ ២៤ មិថុនា ៦៥

សុរិយាភ្នំខ្លាំង

១- សុរិយាល្វាចថ្ងៃ ទន្សោងគោត្រៃ

រកស៊ីជើងភ្នំ តូចស៊ីតាមតូច

ធំស៊ីតាមធំ រកស៊ីជើងភ្នំ

ល្បាស់ព្រេចខ្លី ។ ។

២- សុរិយាល្វាចថ្ងៃ យុវជនសម័យ

ចង់ធ្វើតន្ត្រី ព្រោះឃើញគេមុន

ប្រពន្ធពីរឺបី ផ្ទះថ្មឡានថ្មី

មិនបាច់ខិតខំ ។

៣- សុរិយាល្វាចថ្ងៃ មនុស្សលោកសម័យ

យកលុយជាធំ លុយជាចៅហ្វាយ

ប្រសើរឧត្តម ដឹកក្បាលឱ្យខំ

និយមតែលុយ ។

ភ្នំពេញ ១៣ កក្កដា ៦៥

សំណើចចំអកនៃទីក្រុងបាគំ

១- សាមគ្គី, សុចរិត, យុត្តិធម៌
 មនុស្សធម៌, សីលធម៌, "ធម៌" ច្រើនណាស់
 សរសេរហូរហៀរលើក្រដាស
 ស្តាប់ឮក្រែក្រាស់ក្នុងសម្តី ។

២- "ធម៌" នេះចេញមុខអើតមាត់ទ្វារ
 បង្ហាញឬក៏ពាស្រស់ប្រិមប្រិយ
 រាប់រក " មិត្តភាព" រក "មេត្រី"
 សេចក្តី "ប្រណី" គប់ "ករុណា"

៣- ខាងក្នុង " ទឹកប្រាក់" វាសប្បាយ
 សូចសើចក្អាកក្អាយចំអកថា :

" អាប្រាក់ ! អញនេះហើយខ្លាំងក្លា
 សោយរាជ្យចេស្តា លើក្បាលមនុស្ស " ។

ភ្នំពេញ, ៤ កក្កដា ៦៥

"វិលវិល្យាប្បមូល ?"

- ១- តូច-ធំ ធំ-តូច ស្អាត-រីកសាយ ចង្អៀត-ទូលាយ រួចចង្អៀត វែង- ខ្លី ខ្លី-វែង រួចខ្លីទៀត រួចបង្ហាញចង្អៀតឱ្យច្បាស់ការ ។
- ២- ពីដើមមនុស្សស្រាតរួចចេះប្តឹង រួចប្រឹងដេរស្លៀកបំពាក់កាយ ស្លៀកពាក់ជុំជិតរឹតអាត្មា យល់ថាបែបហ្នឹងទើបហៅស្អាត ។
- ៣- ឥឡូវយល់ថាវែងលែងសម តាំងខំរៀនរះបញ្ចេញក បង្ហើច ដល់ក្លានៅបន្ត ចំហែចែមទៀតជូនកំសាន្ត ។
- ៤- យូរទៅប្រហែលជាគេប្តឹង ឬស្រាតទេដឹង? មិនហ៊ានស្មាន ! យ៉ាងណាក៏ដោយឱ្យតែបាន តាមដានសម័យថ្មីឱ្យទាន់ !

ភ្នំពេញ ១២ កក្កដា ៦៥

សូមរង់ចាំអាន ! . . . .

"សុខវិធីនៃជីវិត"

ដែលជាសៀវភៅប្លែក ស្តីពីទស្សនវិជ្ជាបែបសង្គម សាស្ត្រហើយប្រទេសយើងពុំទាន់មាន . . . ជាអង្គនៃរបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរផ្សាយចេញនៅដើមខែធ្នូនេះហើយ អរគុណ ។

ព័រមិត្ត គង់ រដ្ឋា

ខ្ញុំតាមមិនទាន់

១- កញ្ជិច ! កញ្ជិច ! ភ្លេងសម័យ

កន្ត្រាក់សរសៃឱ្យរាំរែក

អន្ទងបេះដូងឱ្យយំយេក

ហាស្រែករកស្រីស្រៀវកាមា ។

២- គេឱប គេរឹត គេត្រកង

បែរមុខវិលខ្នងពត់កាយា

គេងើប គេមុជ ក្រោមហត្ថា

ហ្នឹងហើយសូត្រានាលោកីយ ។

៣- កុំអូសដៃខ្ញុំធ្វើអីមិត្ត

រាំចុះកុំគិតខ្ញុំធ្វើអ្វី ! ..

ខ្ញុំមិនចេះរាំក្បាច់ខ្មែរថ្មី

ព្រោះអីខ្ញុំដើរមិនទាន់គេ ។

៤- និស្ស័យនៃខ្ញុំអស់ផ្លូវរំកៃ

ខ្ញុំកើតនៅស្រែឥតចេះទេ

ខ្ញុំរស់នៅវត្តស្លូតបំពេរ

ហ៊ានរាំលោកជេរវាយបែកខ្នង ។

៥-

កំហុសយ៉ាងធំ ! ខ្ញុំមិនកែ

ទើបងើបពីស្រែស្ពាន់ក្រុងម្តង

ទើបចេញពីវត្តផុតរបង

ម្តេចឡើយប្រឡងរាំញ័រញាក់ ។

៦-

កំហុសយ៉ាងធំ ! ខ្ញុំមិនកែ

ខ្ញុំខ្មែរភ្លេចស្រែរាំកន្ត្រាក់

ខ្មាសម៉ែ-ឪ-មា-មីងមិត្តភក្តិ

ខ្មាសបាយបាត្រស្រាក់ខ្មាសខ្លួនឯង ។

ភ្នំពេញ ១៨មេសា ៦៥

អតីតកម្លោះស្រុកស្រែ

- ១- ពីដើមនៅស្រុកស្រែចម្ការ
ស្នេហាសុខដុមភិរម្យណាស់
ក្រមុំកម្លោះស្មោះស្ម័គ្រច្បាស់
ទាំងចាស់ទុំក៏ព្រមល្អមចិត្ត ។
  - ២- ស្រឡាញ់គ្នាពិតឥតបែកបែរ
ឥតប្រែប្រួលប្រាសផ្កាសចោលមិត្ត
គិតតែរកស៊ីសាងជីវិត
សុចរិតត្រឹមត្រង់សាងក្តីសុខ ។
  - ៣- ឥឡូវក្រមុំចម្ការស្រែ
ចិត្តប្រែចោលកម្លោះក្នុងស្រុក
ខ្ជិលដាំដកស្ទូង ចង់ស្រណុក
ចាក់ស្មុគរកស្ម័គ្រអ្នកប្រាក់ខែ ។
  - ៤- កម្លោះស្រុកស្រែបែរអន់អៀន
ខ្លួនគ្មានបុណ្យសក្តិធ្លាក់ភ្នែកស្រែ
ម្តេចឡើយគេនឹងមកស្និទ្ធស្នេហ៍
ម្លោះហើយត្រូវតែរស់ក្រៀមរក ។
- ភ្នំពេញ ២៥ មិថុនា ៦៥

ខ្មែរក្រហម

ប្រតិភូក្បត់ពូជ

១- អ្នកក្រត្រដរឱ្យកូនរៀន - ៦

ខំប្រឹងស្នើរលៀនភ្នែកគ្រប់គ្នា

លក់គោក្របីជ្រូកម្នាក់ទៀត

ដីស្រែចម្ការសឹងមិនសល់ ។

២- កូនខ្លះផ្តេសផ្តាសមិនខំរៀន - ៨

ថែមហ៊ានយកលុយម៉ែផ្តល់

បាយវាយហ៊ឹកហ៊ាក់ហាក់តាមខ្យល់

មិនមានគិតដល់ញើសឪម៉ែ ។

៣- កូនខ្លះគ្រាន់បើខាងរៀនសូត្រ - ២

សុខលូតរូបតុផុតដីស្រែ

ធ្វើការរាជការបានប្រាក់ខែ

ប៉ុន្តែភ្លេចអស់រឿងក្រីក្រ

៤- ភ្លេចពូជពណ៌ពង្សវង្សអធន

ដែលរងទុក្ខធ្ងន់មកច្រើនត

ត្រូវតែព្រួតគ្នាប្របាចក

ត្រូវដរកខ្យល់ចាំតែស្លាប់ ។

៥- អ្នកក្របញ្ជូនឱ្យមករៀន
 ឱ្យមានតម្រិះចេះប្រញាប់
 ភ្នែកភ្លឺឃើញច្បាស់ឱ្យដាស់ប្រាប់
 ម្តេចឡើយក្រឡាប់ក្បត់ពូជឯង ។

៦- បែរជាព្រួតដែនិងអ្នកខ្ពស់
 ទ្រព្យប្រឆាំងច្បាំងកំហែង
 ថាក្រពោះខ្ជិលមិនប្រឹងប្រែង
 ថាកម្មតាក់តែងពីព្រេងនាយ ។

៧- បើតែម្តងៗអ្នកខ្សោយខ្យត់
 ប្រាកដជាគ្មានផ្លូវដោះស្រាយ
 គេក្បត់ខ្លួនអស់ព្រោះជិនណាយ
 ព្រោះគេសប្បាយភ្លេចពូជពណ៌ ។

ភ្នំពេញ ២៤ កក្កដា ៦៥

ក្រឡាស់ចិត្តទេវីខ ?

១- ខ្លួនក្រចិត្តខ្ញុំក៏អ្នកក្រ
 ឃើញមិត្តពលករខ្ញុំអាណិត
 ឃើញក្មេងស៊ីឈ្នួលខ្ញុំខ្លោចចិត្ត
 តែងគិតឈឺឆ្កាសជួយឈឺចាប់

២- សព្វថ្ងៃ ខ្ញុំខំសាងវាសនា
 សង្ឃឹមថ្ងៃណាទោះយូរឆាប់
 ថាក្រគងផ្លាស់ច្បាស់ក្រឡាប់
 ប្រញាប់ព្រួយថ្មីនៅ " ក្មេង" ដែរ (១) ។

៣- ចង់គ្រាន់តែខ្ញុំបារម្ភណាស់
 ក្រែងចិត្តខ្ញុំផ្លាស់ក្រឡាស់ប្រៃ
 ចូលដៃក្រុមនោះដូចគេដែរ
 រួចបែរត្រហឹមដាក់មិត្តចាស់ ។

៤- ប្រសិនគ្រប់គ្នាតែបែបហ្នឹង
 រៀនសូត្រចេះដឹងចិត្តក្រឡាស់
 មិនបើកភ្នែកគ្នាឱ្យឃើញច្បាស់

ឱ្យខ្ញុំសប្បាយដូចម្តេចកើត ?

១- នៅក្នុងខ្ញុំឃើញឥសប្បាយ

សម្បជញ្ញាប្រាក់ចាយបូកហ៊ុហា

ឡានថ្មីផ្ទះថ្មីល្អអស្ចារ្យ

កូនល្អានស្រីស្រាស្រីបច្រៀងរាំ ។

២- មកស្រែខ្ញុំឃើញអ្នកស្រុកក្រ

ខ្វះស្រូវអង្ករត្រជវខ្ញុំ

រកត្រីបន្លែជួញដូរផ្សំ

នឿយហត់ក្រៀមក្រំព្រោះអត់ឃ្លាន ។

៣- ឆ្ងាយណាស់ ! ឆ្ងាយដូចដីនឹងមេឃ

ឆ្ងាយពេករវាងក្រនិងមាន

កាលណាទើបទេពតាប្រទាន

ឱ្យមនុស្សសុខសាន្តប្រហែលគ្នា ?

ក្នុងតារ៉ា ២២ សីហា ៦៥

<<នគរឡើងម្លូត សប្បាយតែផ្អែក

ក្នុងចិត្តរាងកាយ>> (ក្រុមអ្នក)

- ១- នគរឡើងថ្កានបានចម្រើន
 ផ្ទះថ្មីក៏ច្រើនលូតកប់មេឃ
 រថយន្តតូចៗច្រើនជ្រុងពេក
 មនុស្សដេក"ផ្សែងព្រេង" ក៏ច្រើនដែរ ។
- ២- អ្នកមាន មានស្តុកទ្រព្យក្រៃក្រាស់
 អ្នកក្រ ក្រណាស់ខ្វះគ្មានល្អ
 អ្នកមានទិញសាច់គោឱ្យឆ្អែត
 អ្នកស្រែម្ចាស់គោស៊ីប្រហុក ។
- ៣- កូនលោកអ្នកមានរៀនសាលា
 សប្បាយហ៊ឺហាវរីករីកមុខ
 កូនសិស្សក្រខ្យល់ខ្វះស៊ីចុក
 កើតទុក្ខខ្វះលុយបង់សាលា ។
- ៤- អ្នកខ្យល់ត្រូវក្តោងប៉ោងហោប៉ៅ

ហិចហើរហាក់ទៅផ្លូវបន្ទាប

អ្នកប្រាក់ខែ "ងាប់" គេរាប់ថា

ជាមនុស្សយ៉ាបឆ្មោះអង្ករ

៥- សប្បាយមែនហើយលោកអ្នកមាន !

អ្នកក្រវាល់លានតឹងណែនក

ខំស្វិតរកខ្យល់ស្ទឹងភ្នែកស

ត្រដវស្រែកថា "សប្បាយណាស់ !" ។

ភ្នំពេញ ២៤ កក្កដា ៦៥

ខ្មែរធម្ម

បុត្រាខ្មៅ

ពេលបង្អែកទេវតា **វិចីក្រមវិ**

១០៣៣ "ធម្មជាតិដែនដូងចិត្តករី

ឆ្កែអះថា សប្បាយនឹងដីវែងអន្ទាយ

១ ឧបកម្មករណ៍ប្រាសាទ នឹងទឹករលករលាមសាយ

កណ្តាលដី នឹងមេឃខ្ពស់ឆ្ងាយដូចឆ្ងាយស្នេហា . . .

២ ឧបកម្មករណ៍ប្រាសាទ តាមយកវិប្រជាជន

២ "១ បែរពេលយកប្រាសាទ ចិត្តធ្ងន់លើវាស្រែចម្ការស្រែ

ស្រឡាញ់ពេញចិត្តតែជាតិខ្មែរ

២៤ កើតក្នុង ៦៧ ប្រាសាទ

ទូន្មានគ្មានស្នេហាភ្នាក់ខ្លួន

៣-

ឥឡូវលោកតាសម្រាកហើយ

ម្តេចឡើយសម្រាកក្បែរចិនយួន

រោងកុន ផ្សារដែក សម្រែកផ្ទុន

ជួបជួនសូរស័ព្ទអាប់ខ្សៀវខ្លា

៤-

នេះប្តូររង្វាន់នៃករី

មានប្រជាប្រិយពេញរដ្ឋា

រង្វាន់លាក់ខ្លួនពូនវត្តាត្វា

ឆ្នាំទី១៧

- ០៩ - 29 -

បុច្ឆាទៅ

នៅកីឡដ្ឋានផ្សារគ្មានគេស្គាល់

។

ឯកសារនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ ក្នុងពេល ១២ កក្កដា ៦៥

កំណត់ចំណាំ៖ របបបោះពុម្ព

ឈ្មោះផ្លូវតូចមួយស្រាប់ក្រមង៉ុយ ឈ្មោះវិទ្យាល័យ

មួយ និង សាលាបឋមសិក្សាមួយស្រាប់ម៉ូនីក ។

ឯកសារនេះ (កំណត់សរសេរថ្ងៃ ១២-១១-៧០)

ត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ

ឈ្មោះអ្នករៀបចំ៖

ឈ្មោះអ្នករៀបចំឡើងវិញ

២៤ កក្កដា ៦៥ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

តិចប្បច្រើន ?

១- ចៅអើយ រូបតាប្រាជ្ញាតិច !

ទ្រព្យធនបេះបិចលះជាទាន

បរិច្ចាគអស់ហើយលែងចង់មាន

ដូរសូត្រិនិព្វានឋានសុខា

២- តាអើយ រូបចៅប្រាជ្ញាច្រើន !

ក្រវើនខ្ចីឃ្លាតសព្វកិច្ចការ

ចង់មានតែក្នុងលោកនេះណា

មិនមានប្រាជ្ញាសូត្រិនិព្វាន

។

ភ្នំពេញ ១៩ មេសា ៦៥

ព្រះសង្ឃនិមន្តបិណ្ឌបាត្រ

១- នៅតាមស្រុកស្រែស្រុកចម្ការ
លេចតាមរុក្ខាមើលឃើញច្បាស់
ពណ៌លឿងភ្លឺថ្លាល្អត្រចះ
ឃើញហើយចិត្តជ្រះថ្លាបំផុត ។

២- ព្រះសង្ឃនិមន្តបិណ្ឌបាត្រ
ឃើញសមស្លាង ស្អាតបរិសុទ្ធ
គួរនឹកដល់អង្គព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ជាមកុដកំពូលសីលធម៌ ។

៣- នៅតាមទីក្រុងមនុស្សជោរជាន់
ព្រះសង្ឃនិមន្តត្រាច់តោចរ
បិណ្ឌបាត្រតាមផ្លូវដ៏អ៊ូអរ
ឃើញហាក់មិនល្អមិនសមសួន ។

៤- ព្រះសង្ឃនិមន្តផ្ទាល់លើដី
អស់លោកប្រុសស្រីខ្មែរចិនយួន
សុទ្ធយានជំនិះជិះរៀងខ្លួន

តាមជួនពេលខ្លះចង់ប៉ះផង ។

៥- ហ្នឹងហើយក្រុងចម្រុះស្មុគ្រផ្ទៃផ្ទៃ ១

ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លាំងឡើងជាចម្បង

នៅស្រែមនុស្សល្ងង់ទាបក្នុង

តែសមគ្មានឆ្លងក្នុងកិរិយា ។

អ្នកស្រាវជ្រាវបច្ចុប្បន្នស្រាវរក ២

ខ្មែរស្រាវរក ក្រុងតាត្រែ ២៥ សីហា ៦៥

ខ្មែរស្រាវរកបង់ប្រាក់ឥត

២ រកបង់ប្រាក់ឥត

ដំណើរការប្រឡងប្រកួតប្រជែង ៣

ចេញរបស់ប្រឡងប្រកួតប្រជែង

អេឡិចត្រូនិកប្រឡងប្រកួតប្រជែង

២ ឧបករណ៍ប្រឡងប្រកួតប្រជែង

ដំណើរការប្រឡងប្រកួតប្រជែង ៦

ឧបករណ៍ប្រឡងប្រកួតប្រជែង

ឧបករណ៍ប្រឡងប្រកួតប្រជែង

សម្រាកមួយភ្លែត

១- ឈប់សិន ! ឈប់សិន ! វិទ្យាសាស្ត្រ
 លឿនណាស់ ! លឿនណាស់ ! ចក្រអ្នកឯង
 ខ្ញុំខំជាយតាមហាត់ហ្មត់ហែង
 សុំឈប់ប្រជែងផ្អាកចលនា ។

២- ខ្ញុំក្រាលស្លឹកឈើក្រោមម្លប់ស្វាយ
 ដាក់កាយទម្រេតកើយក្រមា
 ខ្យល់បក់ល្បឿកៗឆ្លើយកាយា
 ចិន្តាហោះហើរហិចទៅឆ្ងាយ . . . ។

៣- កាលដើមចង្វាក់នៃជីវិត

ហាក់ឥតរន្ថើនក្តៅក្រហាយ

រង្វើល ១ លយអន្ទាយ

សប្បាយហូរហែតាមធម្មតា ។

៤- រទេះទឹមតោបរង្កើតដ៏ត

ត្រេកត្រចក់ទ្រុយ ១ កាត់ព្រឹក្សា

សូរស័ព្ទសត្វយំឆ្លងឆ្លើយគ្នា

កំព្រាដូងចិត្តដូចនេនទុំ ។

៥- ឯនាយដងទង់ចុងជហ្វា

ដំបូលវិហារកុដិមួយដុំ

លេចតាមចន្លោះដើមឈើជុំ

មើលឃើញជ្រុងសមជ្រះថ្លា ។

៦- ឯនុំដំណែលប្រាង្គប្រាសាទ

ស្ពានស្ពានតសុទ្ធសឹងក្បាច់សិលា

មិនដឹងប៉ុន្មានតដូនតា

តឡូវព្រឹក្សាដុះព័ទ្ធព័ន្ធ... ។

ភ្នំពេញ ៣ កក្កដា ៦៥

៧- កាលគ្មានទឹកកកមនុស្សគិតថា

ផឹកទឹកស្រះថ្នាឆ្លាញ់ណាស់ហើយ

កាលគ្មានឡានលឿនមនុស្សព្រងើយ

ដើរលេងរំហើយគ្មានប្រញាប់ ។

៨- ក្រុងរីកធំឡើងត្រូវទិញខ្យល់

ទិញសព្វគ្មានសល់គ្រប់ប្រដាប់
ទិញណាស់ខ្លះណាស់ខ្លះស្ទើរស្លាប់
ស៊ីណាសរិតឆាប់ឃ្លានមកវិញ ។
៩- ចម្រើន សម្រាប់តែចម្រើន
គិតទៅគ្មានកើនលើសជាថ្មី
ខំលូតនាំហត់អត់បានអ្វី
គួរតែលែងខ្ជិរត់តាមទៀត ។

ក្រុងតាកែវ ២២ សីហា ៦៥

អេស្បប់គេថាចាញ់

- ១- ខំរក រកណាស់ រឹតខ្លះណាស់
ខំរៀនដល់ចាស់នៅមិនចប់
បាននេះច្រើននោះមិនចេះសព្វ
មិនស្តាប់តណ្ហាមនុស្សសម័យ ។
- ២- ចង់ដកខ្លួនថយរស់ដោយព្រៃ
ជីវភាពប្រពៃសប្បាយក្រៃ
រស់តាមធម្មតាជាតិរាល់ខែថ្ងៃ
ចិត្តលែងចង្រៃអន្ទះសា ។
- ៣- តែធ្វើដូច្នេះគេថាចាញ់
មិនខ្វះរត់ខ្ចាញ់ពួនអាត្មា
ថែមគេមើលងាយនិយាយថាៈ
វាអន់បានជានៅក្នុងព្រៃ ។

ភ្នំពេញ ២៣ កក្កដា ៦៥

អាសូរដើមដូង

- ១- យូរហើយដូងដុះក្នុងភូមិម្ត
ដើមឆាងលូតល្អមានផ្លែផ្កា
ស្រាប់គេផ្តាច់ឫសផ្តាច់អាហារ
គេថាគាស់ដឹកយកទៅដាំ ! ។
- ២- ល្ងាចនេះដូងដុះក្បែរសាលា
លោកអ្នករាជការខំថែទាំ
តុបតែងស្រោចទឹកយ៉ាងជោគជាំ
ផ្ទាក់ថ្នមមុតមាំខ្លាចដូងដូល ។
- ៣- ព្រឹកឡើងបុណ្យសម្ពោធសាលា
មនុស្សមូលខ្សៀវខ្លាមីរខ្លាញ់ខ្លួល
ញញឹមប្រិមប្រិយចាំទទួល
ស្រុះស្រួលចោមជុំសម្តេចឪ ។
- ៤- ដើមដូងដាច់ឫសសប្បាយដែរ
រេរាំហូរហែតាមក្បែរផ្លូវ
ញញឹមស្វាគមសម្តេចឪ

មើលអស់លោកត្រូវបានមេដៃ

។

៥-

ព្រឹកដ៏រីករាយកន្លងទៅ

ដូងនៅម្នាក់ឯងកណ្តាលថ្ងៃ

សូរស័យក្តៅដុតគ្មានសំចៃ

ដូងក្ស័យចោលរូបកណ្តាលក្រុង

។

ភ្នំពេញ ១២ កក្កដា ៦៥

ស្តាយដ្ឋានចន្ទ្រា

- ១- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូងចន្ទ្រាពេញបូណីមី
រឿងរង្សីភ្លឺត្រចះច្បាស់មេឃា
ស្អាតបរិសុទ្ធមូលក្រឡង់ក្នុងនភា
ខ្ញុំនិន្ទាមិនលក់ឡើយពេលរាត្រី ។
- ២- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូងចន្ទ្រាភ្លឺត្រជាក់
ពន្លឺប្រាក់ស្រោបដូងចិត្តជនប្រុសស្រី
ឱ្យសប្បាយភ្លឺតភ្លឺនចិត្តឥតខ្វល់អ្វី
ភ្លេចក្រក្រីក្រសោកសៅក្នុងជីវិត ។
- ៣- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូងចន្ទ្រាមូលក្រឡង់
ហាក់ដូចរង់កក្រកល្យាណគូស្នេហ៍ស្និទ្ធ
នាងញញឹម ខ្ញុំសង្ឃឹម សប្បាយចិត្ត
ហាក់បានជិត រិតរូមរក្ស ស្ម័គ្រកនិដ្ឋា ។
- ៤- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូងចន្ទ្រាជាសាក្សី
នៃសេចក្តីស្មោះស្ម័គ្រចិត្តស្និទ្ធស្នេហា
នៃក្រមុំ និងកម្លោះគូសង្សារ

ដែលប្រាថ្នាបានជាត្រូវបរិមកាយ ។

- ៥- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូចជ្រូកជាស្បែកក្មេង
ម្តាយពោលលេងឱ្យកូនតូចពនសុំបាយ
សុំសម្ល , ទឹកបំពង់ , ចេក , ដូង , ស្វាយ
កូនសប្បាយញ៉ាំចិប ១ សើចក្អក ១ ។
- ៦- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូចជ្រូកមានពោធិធំ
ដីដូនខ្ញុំប្រាប់ដូច្នេះមកជាញឹក
មើលទៅឃើញមានឫសគល់ដើមមែកស្លឹក
ក្រោមពោធិព្រឹក្សដូនចាស់រំវៃអំបោះ ។

- ៧- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូចជ្រូកហៅសសាង
ព្រះឥន្ទ្រស្នាងរូបទន្សាយទុកនៅនោះ
រំលឹកកាលពោធិសត្វគិតសង្គ្រោះ
ព្រាហ្មណ៍ដោយស្តុះលោតចូលភ្លើងជាអាហារ

- ៨- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូចជ្រូកហៅលោកខែ
នៅស្រុកខ្មែររាជពិធីដ៏ថ្លៃថ្លា
អកអំបុកដើយមើលចំដូងចន្ទ្រា

បន់ទេពតា សូមខេមរាបានឡើងថ្កាន ។

៩- ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូងចន្ទានៃកវី(១)

ក្នុងរាត្រីនាំអារម្មណ៍ឱ្យក្សេមក្សាន្ត

ខ្លួនរំភើបហាក់អណ្តែតទៅឆ្ងាយបាន

ភ្លេចខ្លួនប្រាណសប្បាយតាមកាំរស្មី ។

១០- ខ្ញុំតូចចិត្តនឹងពួកអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ

ម្តេចក៏ផ្តាសធ្វើកាំជ្រួចបាញ់ពីដី

ចង់ទៅយកដូងព្រះចន្ទ ពិភពថ្មី

ហេតុចង់ឈឿខ្លាយកេរ្តិ៍ឈ្មោះបោះនាមា ។

១១- ខ្ញុំមិនចង់ឱ្យមនុស្សលោកសុទ្ធហ្នុងសៅ

ដូចធូលីខ្មៅទៅប្រឡាក់ដូងចន្ទ

ដែលបរិសុទ្ធផុតមន្ទិលផងនានា

គួរបូជាស្រឡាញ់ស្មោះពីហឫទ័យ ។

១២- ឱសែនស្តាយដូងចន្ទជាសាកល

ដែលតែងផ្តល់គ្រប់បំណងដោយប្រពៃ

ម្តេចឡើយអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រគិតបំភ្លៃ

យកចន្ទ្រៃថ្លៃជាកម្មសិទ្ធិឱ្យសៅហ្មង ។

(១) អត្ថបទតទៅនេះរហូតចប់ត្រូវបានសូត្រក្នុងពិធី
ចែករង្វាន់នៅវិមានរដ្ឋាភិបាល ។

ភ្នំពេញ ២៦ មិថុនា ៦៥

ជីវិតនិស្សិត

ទំព័រខាងក្រោយតទៅនេះ ជាអត្ថបទកំណាព្យដែលខ្ញុំ
ស្រង់ពីស្នាដៃទី ១ របស់ខ្ញុំឈ្មោះ "ជីវិតនិស្សិត" ។ ដូចខ្ញុំបាន
ជំរាបអ្នកអានហើយថា ដោយស្នាដៃនេះខ្លីពេក ខ្ញុំមិនបោះពុម្ពទេ
ប៉ុន្តែខ្ញុំស្តាយអត្ថបទខ្លះដែលខ្ញុំស្រឡាញ់ ដូច្នេះបានជាខ្ញុំស្រង់អត្ថ
បទខ្លះនោះមកបញ្ចូលក្នុងសៀវភៅនេះផង ។

បើអត្ថបទទាំងនោះមិនមានប្រយោជន៍ចំពោះអ្នកអាន
ទេខ្ញុំសុំគ្រាន់តែទុកវាសម្រាប់រំលឹកអនុស្សាវរីយ៍មួយទៅចុះ ។

គ.ស.

នីតិដ្ឋាន(១)

១- នៅសល់បីថ្ងៃ តែយូរពេកក្រៃ
 បីថ្ងៃកើតទុក្ខ ជិតវាភក់ហើយ
 ម្តេចឡើយ "ជាប់គុក" គួរបានរីកមុខ
 បានទៅកំសាន្ត ។

២- កំសាន្តសប្បាយ ជួបមិត្តទាំងឡាយ
 ដែលយើងធ្លាប់បាន រស់ជាមួយគ្នា
 នោះវិញមិនខាន ហៅសែនសុខសាន្ត
 សម្រាន្តចិន្តា ។

៣- យើងកូនអ្នកស្រែ សប្បាយណាស់ដែរ
 ប្រញាប់ម្នីម្នា វិលទៅស្រុកវិញ
 ជួបមិត្តមីងមា ម៉ែឱ្យយាយតា
 ត្រួសារីករាយ ។

៤- នឹងជួបមាន់ទា ជួបគោក្រៃផ្កា
 ដែលនៅឯនាយ ដែលធ្លាប់ស្រឡាញ់
 ធ្លាប់ខឹងជេរវាយ នឹងឃើញទ្រង់ទ្រាយ

ដីស្រែឡើងវិញ ។

៥- តាអើយ ! រូបចៅ តាំងពីបែកទៅ

នៅឯភ្នំពេញ តែងនឹកមកតា

ឯទីនេះវិញ ទទួលទន្ទេញ

ចង់តែមកជួប ។

៦- យាយអើយ ! រូបចៅ តាំងពីបែកទៅ

អស់យូរខែខួប តែងនឹកមកយាយ

ចង់តែមកជួប ព្រោះខានបានរូប

រួមសំដីយូរ ។

៧- ឪអើយ ! កូននឹក ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក

បន់ឱ្យតែគ្រូ ឱយឈប់កាលណា

នឹងបានឥតគួរ មកផ្ទះឱ្យយូរ

ជួបជុំគ្រួសារ ។

៨- ម៉ែ ! ម៉ែ ! ម៉ែ ! ម៉ែ ! កូននឹកគ្មានស្លែ

បែកម៉ែថ្ងៃណា កូនស្រក់ទឹកភ្នែក

នឹកម៉ែអស្ចារ្យ ម៉ែធ្លាប់រក្សា

ថ្នាក់ផ្ទៃមរូបកូន ។

៩- ឯណាប្អូនខ្ញុំ ប្អូនតូចប្អូនធំ

បាត់ទៅណាសូន្យ អូ ! នោះមកហើយ

មក ! មក ! អាអូន បងនឹកមកប្អូន

ឯងរាល់គ្នាណាស់ ។

១០- តើយើងនៅទេ ? ទាំងកូនទាំងមេ

មេក្មេងមេចាស់ ចុះអាពពាល

តើវានឹកម្ចាស់ ដើមនៃវាខ្លះ

ដែរឬគ្មានទេ ។

១១- ឆ្កែបងអាពូ ខានឃើញវាយូរ

ព្រោះគ្មានទំនេរ ខាននាំវាចេញ

ដេញសត្វដូចគេ ម្ល៉េះវាលួចជេរ

បងខ្លះទេដឹង ។

១២- ឯណាទេ ដែលបងធ្លាប់ជិះ

មានចងកណ្តឹង រទេះគោលឿន

បរបត់ក្បែរស្ទឹង រួចទៅក្បែរបឹង

ទៅមើលស្រូវស្រែ ។

១៣-មើចទៅឆ្នាំនេះ បានផលគ្រាន់បេះ

ច្រូតកាត់ខ្លះដែរ ឬមួយស្តុកអស់

ពាសពេញទាំងស្រែ ដោយពីរបីខែ

គ្មានឃើញភ្លៀងសោះ ។

១៤-ទាំងក្រុមគ្រួសារ ទាំងញាតិកា

ឆ្កែឆ្កាទាំងអស់ ទាំងជ្រូកមាន់គោ

ខ្ញុំស្រឡាញ់ស្មោះ ចំពោះឥតខ្ចោះ

ជាងអ្វីនានា ។

១៥-ព្រោះអ្នកទាំងនេះ ដែលបានចេះរិះ

ទាំងអស់គ្រប់គ្នា ស្រឡាញ់ខ្ញុំពិត

ឱ្យមកសិក្សា ចំណេះវិជ្ជា

ជារស្មីប្រាណ ។

១៦-វិជ្ជាជាទ្រព្យ យ៉ាងប្រសើរគាប់

គួររកឱ្យបាន ត្រូវខំរៀនសូត្រ

ឱ្យចេះចំណេះ ថ្ងៃក្រោយទៅកាន់

ក្សេមក្សាន្តីវិវាទ ។

វត្តកែវព្រះភ្លើង . មេសា ៥៨

---

(១) កំណាព្យនេះកាលសរសេរខ្ញុំដាក់ឈ្មោះថា " គិតទុកបីថ្ងៃ
មុន " ឥឡូវខ្ញុំសុំកែឈ្មោះថា " នឹកផ្ទះ " វិញ ។ កំណាព្យនេះត្រូវ
បានសូត្រក្នុងពិធីចែករង្វាន់នៅក្នុងវាំង ។

លាភការសិក្សា

១-សព្វថ្ងៃខ្ញុំភ្លឺ ! អារម្មណ៍ខ្ញុំហើរ

ហោះហិចទៅឆ្ងាយ គ្មានទីកំណត់

កត់យកសប្បាយ ព្រួយចិត្តព្រួយកាយ

សំណាងមិនល្អ ។

២-ខ្ញុំនឹកសង្វេគ តែងព្រួយចិត្តពេក

ព្រួយព្រោះខ្លួនក្រ រឿងបានតិចតួច

ខំទាំងគ្រួសារ ឥឡូវនេះក៏

ត្រូវតែឈប់រៀន ។

៣-ចេញពីសាលា ចោលការសិក្សា

ចោលអស់របៀប លាអស់ពួកមិត្ត

លាគ្រូបង្រៀន លាទាំងគ្រឹះស្ថាន

ដែលធ្លាប់សិក្សា ។

៤-លាហើយណាមិត្ត ខ្ញុំណាអ្នកពិត

ចេញពីសាលា លាទាំងអាជីវិយ

ឥតបីនឹងថា ខ្ញុំត្រូវចាប់ការ

ចិញ្ចឹមជីវិត ។

៥- ព្រោះខ្ញុំនេះក្រ គ្មានលុយបន្ត
ការសិក្សាពិត ត្រូវតែចាប់ការ
ចិញ្ចឹមជីវិត លាហើយណាមិត្ត

អ្នកនៅរៀនចុះ ។

៦- ខំទៅសំឡាញ់ រៀនយកឈ្នះចាញ់
ខំទាំងស្រីប្រុស ខំរៀនដើម្បី
ល្បាញល្បីកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ត្រូវមិត្តខំលុះ
ទម្លុះអវិជ្ជា ។

៧- អវិជ្ជាគ្មានជោគ គឺជាមេរោគ
ចង្រៃមហិមា តែងស៊ីខួរក្បាល
មនុស្សគ្រប់គ្នា លុះតែស្ទុះស្នា

រៀនទើបចៀសបាន ។

៨- វិជ្ជាជាថ្នាំ មិត្តអើយចូរចាំ
ខំរកឱ្យបាន ចៀសភាពល្ងិតល្ងង់
ដែលនាំថោកប្រាណ ទើបយើងនឹងបាន

ជាពលរដ្ឋល្អ ។

៩- ខ្ញុំដឹងខ្លួនដែរ	ខ្ញុំខំគ្មានល្អ
តែដោយខ្លួនក្រ	រុលទៅមិនរួច
ព្រោះក្រវិភក្ត	បានជាខ្ញុំចរ

ចាកការសិក្សា ។

១០- ខ្ញុំលាមិត្តទៅ	ចិត្តខ្ញុំចាំនៅ
នឹងមិត្តគ្រប់គ្នា	សង្ឃឹមជានិច្ច
ថាមិត្តមិនរា	បំពេញវិជ្ជា

ទុកសម្រាប់ខ្លួន ។

១១- ឈូបខ្ចីវិញ	ខ្ញុំពេញទោម្ពេញ
ដោយនឹកស្តាយខ្លួន	រៀនមិនបានច្រើន
គ្មានចេះមាំមួន	មិនបានសមសួន

ចំនួនចំណង់ ។

១២- តែទោះយ៉ាងណា	ត្រង់ការសិក្សា
ខ្ញុំមិនលះបង់	ខ្ញុំខំរៀនទៀត
លុះត្រាអស់ចង់	សូមឱ្យមិត្តស-

ង្ឃឹមជឿខ្ញុំចុះ ។

ភ្នំពេញ, មេសា ៥៨

សម្រេចចិត្ត

- ១- គិតទៅគេងទៅនៅតែព្រួយ
ជីវិតខ្ញុំមួយគ្មានវាសនា
ជីវិតខ្ញុំមួយតើយ៉ាងណា
គ្មានបានសិក្សាច្រើនជ្រៅជ្រះ ។
- ២- គិតផងគេងផងគងថ្ងាសតិ
ផ្ទះនៅមិនជិតរឹតឃើញផ្ទះ
ច្បាស់ណាស់ជីវភាពឃើញជាក់ច្បាស់
ក្រីក្រកម្មក្រាស់ពេញក្រក្រី ។
- ៣- ចិត្តអាណិតគ្រួសារខ្លោចចិត្ត
ស្តីទៅព្រួយចិត្តមិនចេញស្តី
ខ្លីអស់គំនិតនាំគិតខ្លី
ទ្រាំមិនគិតអ្វីស្ទើរតែទ្រាំ ។
- ៤- រឿនពីរបីឆ្នាំពេលមករឿន
ក្រំក្រៀមឥតមានស្រាកក្រៀមក្រ
ខំណាស់ខាងរឿនស្គាល់ពីខំ

រឿនដោយសន្សំខំប្រឹងរឿន ។

៥- គ្រួសារក្រណាស់ក្រមួយគ្រូ
គ្មានទ្រព្យល្អគួរសមរកគ្មាន
មានតែស្រូវស្រែទ្រព្យដែលមាន
បានជាទ្រាំរឿនទៅមិនបាន ។

៦- ចំណេះពិចត្តចស្តូចចំណេះ
ក្បានបានដែរអេះ សុខក្សេមក្សាន្ត
សាន្តសុខជីវិតឥតសុខសាន្ត
ធ្វើអ្វីទៅបានការអ្វីធ្វើ ។

១០- មានតែផ្លូវមួយផ្លូវមួយមាន
រង់ចាំជំហាន កុំរេរង់
ខ្វះក៏មិនមែន មិនមែនខ្វះ
ធ្វើគ្រូខ្ញុំចង់ត្រូវតែធ្វើ ។

១៧- មិត្តអើយមើលទៀននៅផ្ទះមិត្ត

ឆាប់ឆេះមិត្តអុជទៀនចេះឆាប់
ស្រាបវិនាសរូបមិត្តឃើញស្រាប់

រាងរូបទៀនស្លាប់បាត់រូបរាង

១៨- ទៀនវិនាសពិតប៉ុន្តែទៀន
រវាងរែមែនមានគិតរែរវាង

ទៀងជាក់បំភ្លឺគេជាក់ទៀង

ភ្លឺគេបំព្រាងឱ្យគេភ្លឺ ។

១៩- ការធ្វើគ្រូគេគឺជាការ

ឮហើយគេថាយើងធ្លាប់ឮ

ឈឺចាប់មានរោគជួនកាលឈឺ

ឱ្យតែសិស្សភ្លឺដោយគ្រូឱ្យ

។

២០- ទៀនដូចជាគ្រូគ្រូដូចជាទៀន

ខ្សោយរូបសុខភាពតែងអន់ខ្សោយ

ក្រោយទៅរីងខ្លួនជាខាងក្រោយ

ភ្លឺចុះខ្ញុំឱ្យសិស្សបានភ្លឺ

។

សូមរង់ចាំអានស្នាដៃទី ៣
ដែលសរសេររួច ហើយនៅចុងឆ្នាំ ១៩៦៩

